

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

**Szerkesztőség:**  
Főter, Hermann-udvar I. emelet, a főlepcsőnél.  
Bérmontellen leveleket csak ismert kezű fogadunk el. Köziratokat vissza nem küldünk.  
**Kiadóhivatal:**  
Főter, a törvényszék mellett Neumann-háznak utcára nyíló helyiségében.  
**Hirdetések díjazásáról szerint.**  
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.  
**Előfizetési árak:**  
Helyben hazhoz fordva:  
Egész évre ..... 12 frt.  
Fél évre ..... 6 frt.  
Negyed évre ..... 3 frt.  
Egy hóra ..... 1 frt.  
**Vidékre postán küldve:**  
Egész évre ..... 14 frt — kr.  
Fél évre ..... 7 frt — kr.  
Negyed évre ..... 3 frt 50 kr.  
Egy hóra ..... 1 frt 20 kr.  
Hirdetések helyben fizetendők.

### A generalisok.

Arad, június 1.

\* A bécsi urak-házában lejáratott jelenet eseményei között feljegyezve találjuk azt is, hogy a nagy számban megjelent generalitás tüntetve gratulált Belerendinek.

A generalisok egyszerre politikuskokká lettek s actiojukat mindjárt a demonstratió kezdi. Ezzel azonban nem elégsznek meg, hanem folytatják az actiót s zajosan csörtegetik kardjukat. Pedig okulhattak volna a multban, hogy a magyar nem ijed meg az árnyéktól.

A „Militär Zeitung“ a színhelye ennek a kardcsörgetésnek, melynek éle katonai nyúltsággal a magyar parlament és a budapesti ifjuság ellen van leplezetlen animositással irányozva. A többi között ezeket mondja:

„Meg kell értetni ez urakkal, hogy az állam, mely az egyéves önkéntesi szolgálat s a tartalékos-tiszti rang elnyerésének jótéteményében részesíti őket, nem fogja eltűrni, hogy ellenséges elemek gyanánt lépjenek fel. A budapesti tüntetők szerintünk elvesztették jogukat a kedvezményhez. Ha oly idegenek ez ifjak a hadsereggel szemben, a hadseregek szintén jogva van szigorúan elbánni velük. A hadsereg tisztikara korlátlanul rendelkezik a fiótt, mely elemek vehetők fel kebelébe s a tüntetőkkel szemben határozott, felbőszíthetetlen „nem“-et hangoztathat. Végül pedig felkiált: „Mikor jó el végre az idő, mely utolsó emléket is elmossa a hadsereg elleni ellenségeskedésnek?“

A „M. Z.“ ezen államtudományi és közjogi felfogása önkénytelen esztünkbe juttatja József császár esztanós választását: „Meine liebe Kemetter, mach Sie lieber Hemetter!“

A „M. Z.“ az államal áll elő, az államra provocál, hogy az állam nem fogja tűrni az ellenséges fellépést. Azután a hadsereget az államal azonosítja; sőt tovább megy s a hadsereg tisztikarának vindikál bizonyos korlátlan rendelkezést és felelősséget. „nem“-et. Szerinte tehát a hadsereg tisztikara: l'état c'est moi!

Jellemző e felfogás, mely a hadsereg reactionarius elemeinek érzületét és gondolkozasmódját fejezi ki a nemzettel és az alkotmányval szemben.

Valóban itt az ideje, hogy a katonai nevelés ügy reformáltassék és a merev, egyoldalú czo p f le vágassék. Egészen oszjúk a magyar „Katonai Lapok“ ez irányú nézetét, mert csakugyan tény, hogy a különböző katonai iskolákból kilépő tisztetek legesekélyebb ismerettel sem bírnak áll a m jogi viszonyaink

ról: amit pedig későbbben elsajátítanak. — ha ugyan elsajátítanak valamit — az olyan zürzavaros fogalom, mely az adott viszonyok között jobban compromittálja az illetőt, mint a teljes ismeret-hiány.

Ezzel azonban korántsem akarjuk azt, hogy a katonákat politikuskoknak kell nevelni; de mindenesetre meg kell velők ismertetni az államjogot annyira, hogy az egyes előforduló esetekben önálló cselekményük horderejét és következményeit megbírálják és legyenek. Különösen áll ez az osztrák-magyar monarchiában, hol a dualismus és a hadsereg közönsége oly specialis államjogi viszonyt teremtett, mely a leggondosabb ápolást kívánja meg, és a mely kiválóan ezen közös hadsereg érdekében parancsoló szükségé teszi, hogy a közte és a nemzet közt nagynehezen fejlődésnek indul entensecorderiale egyeseknek ha nem is rosszakaratu, de mindenesetre meggondolatlan ténye meg ne zavarhassa.

Es mit gondolnak ezen magas rangu tiszt urak: vajjon az állam van-e ő éretük? vagy megfordítva? Vajjon az alkotmány és a legfelsőbb hadur által szentesített törvények nem kötelezik-e őket éppen úgy, mint a legutolsó polgárt? Mit gondolnak, ha az önértékben megsértett nemzetnek jogos felháborodása folytán eszébe jutna a hadi budget-et meg nem szavazni, vajjon melyik pénzüacról kapnának kölcsönt?

Ki fizeti őket? Ki gondoskodik róluk? Ki ad nekik és családjuknak nyugdíjat? Ki segíti és támogatja őket akkor, ha túlerővel állanak szemben? Avagy nem-e éppen most lett megszavazva a népfelkelési törvény?

Es nem tanulták-e meg a történelemből, hogy azt a hadsereget, mely ellentétbe helyezi magát a nemzettel, a kítörő néparadat menthetlenül elsöpri? Nem akarják-e a történelem számtalan példáit megérteni, melyből megtanulhatnak, hogy a nemzet souverainitása előtt a legmagasabb rangu katonának is fejet kell hajtani? Emlékezzenek a hős Hoche tábornokra, és a mult évtized Bazainjére!

Gondolják meg jól, hogy a felebebebehetlen „nem“-joga, alkotmányos államban csak a nemzetet és királyát illeti meg.

A hadsereg tisztikara sem hiszi azt, hogy az ő „nem“- szava előtt akár ő felsége, akár a parlament meghajoljon.

Minek hát ilyent írni?

A „Militär Zeitung“-ot pedig arra figyelmeztetjük, hogy az, a mit irt, éppen megfordítva igaz. Mert csakis minket illet a jog a közös hadsereg bizonyos elemeit megapostrophálni.

„Meg kell értetni ez urakkal, hogy az állam, mely existenciáját biztosítja, nem fogja tűrni, hogy ellenséges elemek gyanánt lépjenek fel a nemzeti érzellettel szemben. Ha oly idegenek ok a nemzettel szemben, a nemzetnek színtén jog van szigoruan elbánni velők. A nemzeti akarat alkotmányos közege: a parlament, rendelkezik a fölött, mely elemek tühethők meg a hadseregben, s a tüntetőkkel szemben fellebezhethetlen „nem“-et hangoztathat. Mikor jó el végre az idő, mely utolsó emléket is elmossa annak, hogy a közös hadsereg valamikor a nemzeti közérület ellen demonstrált?“

A reactio emberei gondolják meg jól, hogy visszahozhatatlan örökretült az a korszak, a melyben az ő szavuknak nyomtatéka volt.

Gondolják meg jól, hogy a legfelsőbb hadur, a legalkotmányosabb fejedelem, a ki a törvény iránti tiszteletben a legnemesebb példával jár elől.

Gondolják meg, hogy ő felsége előtt a magyar nemzet nem idegen többé, s hogy a nemzet a legodaadóbb lángoló szeretettel veszi körül a királyt és családját, s ez az örökké élő szeretet erősebb bátyája, mint a szuronyok százezrei.

Es ne felejtsék el azt sem, hogy a nemzet fátyol boritva a mult sötét árnyaira, minden utógondolat nélkül kinyújtja a testvéri jobbát s a hadsereget keblére ölel.

Ne zavarják meg a rokonszeny ezen áldáshozó processusát és ova kodjanak megingatni a nemzetnek a jövőbe vetett azon bizalmát, hogy eljön az idő, a midőn a polgár és katon a közt megszűnik minden különbség s a midőn a katonát testünk ből való testnek, s vérünk ből való vérnek tekinthetjük.

Es ne iparkodjanak mindenáron velünk elhitetni azt, hogy a hadsereg is ugy gondolkozik „mint ok: mert ha ennek csak lehetőségét is feltételeznék, akkor a „Pester Lloyd“- dalmi is kijelentjük: azonnal raknók a fegyvert, s azok táborába partolnánk át, kike szellemnek hadat üzennek!

**Képviselőválasztás.** Szentgyörgyi Imre volt igazságügyminiszteri államtitkár curiai tanácselnökke kinevezetvén, megürült az általa eddig képviselt törökkanizsai kerület. Mint budapesti levelezőnk írja, a választást meg fogják ejteni még mielőtt a képviselők megszaksztalnék ülésezését. A kormányárt Fabiny Teófil, az új igazságügyminisztert fogja jelöltül föllállítani.

**Apponyi interpellációját a legáltalában** characterizálja a „Pesti Hirlap“-ban Mikszáth, s közöljük kareolatából a következő részt:

„Jött az Apponyi interpellációja. A mai nap főeseménye. Különös beszéd volt az. Ártott-e vajjon Tiszának? Aligha. Használt-e Apponyinak? Ártott neki. Kinek tetszett? Egyetlen hang kiáltotta néhányszor „Ugy van.“ „Igaz.“

Vékony, csipogó hang. Az egész Ház oda nézett. Beöthy Akosé volt az a hang.

Csupán egy tekintetben volt beszédének jótékony hatása: hogy t. i. a szelsőből elkezdett apródonkint hidegedni (nagy dolog ez ebben a melegben), később ellenmondók is hangzottak a szelső padokról, csak egyetlen passzus nyújtott alkalmat egy kis hazafias fölpendülésre.

— Önálló hadsereget kívánunk! — kiáltá vagy negyven torok egyszerre.

Apponyi a mai ötleiből Deák-pártinak váltotta magát, de ez sem tett hatást.

Ugyszólván megmagyarázhatlan, mért mondta el e beszédet, mely föléle is gyengítette chance-ait, lefelé is.

Fölfelé azért, mert részben többet követel, mint a mennyit a korona engedhet.

Lefelé azért, mert mégis kevesebbet elégszik be némelyekben, mint a mennyit Tiszá nyújt.

Tiszá ma diplomata volt, nem hagyta magát becsalogatni a fölvetett thema subtilis részeibe, hanem csak egy a tetején és a széleken röpködött, mint a fecske, s abba a hatalmas pontiba lyukadt ki, hogy míg bírja a két factor, a korona és a nemzet bizalmát, helyén marad, de ha elveszti az egyik factorát, elmegy — a tulso oldalra.“

### Tartuffe, politikai kiadásban.

Budapest, május 31.

A mérsékeltellenzék sajtójának magartatása, itteni politikai körökben megbotránkozást szült. Előbb ugyanis azt igyekeztek bebizonyítani, hogy Tiszá Kálmán a hadsereggel szemben pictus-masculus, azaz tehetetlen; gyáva és bátortalan. Hangoztatták pedig ezt azért, hogy népszerűtlenségé legyenek, hogy a nemzeti méltóságnak mintegy megalázójára mutassanak rá, ki az ország legmagasabb hivatalát a soldateskának rendeli alá, bábbá alacsonyítja a miniszterelnökséget, nemcsak, de a parlamentet s vele a nemzetet is. Hirdették pedig ezt a legna-

gyobb lelkiismeretlenséggel és könnyelműséggel, nem gondolván meg, hogy az efele állításokkal a nemzet méltóságát ok magok veszik el, hogy ok magok azok, kik a nemzet megaláztatására törnek, mert ime a nemzet Tiszá Kálmánt nemcsak hogy megtűri, de jubilál neki, és nagy többséggel látja el kormányzását. Azaz, amely nemzet így jár el, nagyon természetes, hogy miniszterelnökével identifikálja magát, ergo maga is a gyávaság és meghunyászkodás bünébe esik.

Tudja azt mindenki, hogy az efele rágalmak terjesztésével hova célozott az ellenzéki sajtó, hogy ezzel a kormány tekintélyét akarta elvenni, a nemzetet a kormánytól elidegeníteni. Szóval, a kormányt megbuktatni. Amde nem oda ütött, ahova nézett. A nemzet többsége kormányához hú maradt, s nem adott hitelt a rágalomnak, s a hova a bátortalanságnak és gyámoltalanságnak ezen folytonos emlegetése behatott, az magának a hadseregnek egy bizonyos eleménél tapasztalható, amely elem elhitte, hogy Magyarorszában a magyar nemzet csakugyan semmi, hanem ő az ur; hogy a kormány a hadsereggel szemben tehetetlen, s a hadsereg tagjai egy ily gyáva, hanem azért hetvenkedő nemzet lenézése magukat jogosítottnak éreztetik. És hogy a hadsereg egy bizonyos részénél, illetőleg eleménél ez a hit és nézet uralkodik, az nem tagadható, valamint az sem, hogy e hit és nézet az ellenzéki sajtó teremtette.

Hanem ez még mind semmi. Nem ez képezi a megbotránkozás tárgyát, hanem igenis képezi az, hogy most, mikor a kormányelnök a hadsereg bizonyos eleménél uralkodó eme hitnek véget vetendő, oly nyilatkozatot tett, mely bizonyval nem tévesztette hatását, ismét az ellenzéki sajtó az, mely egész erejével oda tör, hogy e nyilatkozatnak hatását vegye, nem csak, hanem a kormány élökét most már nem lefelé, hanem föléle igyekszik denuntálni. Most már nem azt állítja, hogy Tiszá a hadsereggel szemben bátortalan, hanem azt, hogy az uralkodó használja köpönyegül, azaz: oly szavakat ad az uralkodó szájába (!), melyeket az nem mondott, sem pedig felhatalmazást nem adott arra, hogy elmondassék. Tehát lári-fári az egész. Mézes madzag a nemzetnek, madárjlesztő a katonaságnak. Egyik se adjon rá semmit!

A „Pesti Napló“ még tovább megy. Nem is hederintvén arra, hogy Tiszát

tól elmozdított. E fölfelezés természetesen megdöntö Fétis állítását, ki nem is késett teljes elégtételt adni Rouget de l'Islenek a nyilvánosság előtt.

Fétis némi aggodalommal várta a pör végtárgyalását, mely egész Párisban feszült várakozást keltett, s melyben Jules Favre a kitűnő ügyvéd is szerepelni készült. Ekkor egy véletlen az egész ügyet más irányba terelte. Fétis találkozik Vervoitte-tal, a Szent-Rókus templom karmesterével és feltárja előtte gondjait, aggodalmait, melyeket az a törvényzéki botránnyal neki okoz. Nem is sejte, mily szolgálatot tehet neki a szerény karmester, kibn a distinguált egyházi zeneszerző egyesült az intelligens és szerencsés kutatóval, kinek könyvtára gazdag volt kéziratok és ritka eredeti kiadásokban. Már több éve, egy rendkívül becses partitúra birtokában volt, melyet Saint-ómerben talált, egyik utazása alkalmával, s mely nem volt más, mint a Racine-féle Esther németül kardsalra irt oratorio, bizonyos Grisonstól, a saint-omeri székesegyház néhai karmesterétől. A Fétis-féle pörben ez a kézirat döntő okmány-szolgálhatott, mert a bevezető rész, egy pár csekély variáns kivételével a Marseillaise dallamát tartalmazza.

Vervoitte közölte a kéziratot először Fétissel, később Rouget de l'Isle — képviselőivel is. Ez a váratlan fölfelezés azonnal lehítte Rouget buzgóságát, úgy hogy tanácsosnak vélte a panasztól elállni s más uton kísérteni meg hirneves rokona szerzőségének megállapítását. A harcz nem a nyilvánosság előtt, hanem titokban, a színpalak mögött folyt,

### Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája (Junius 1.)

#### A Marseillaise.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. — (Vége.)

II.

Rouget neve jó ideig nem volt összefűzve a Marseillaise dallamával, s míg a szöveget sohasem vitatták el tőle, a dallamot a mult században még különböző szerzőknek tulajdonították. Az eredeti kiadás név nélkül jelenik meg, de mindenki tudja azért Strassburgban, hogy a szöveg kitől való, míg a dallamra nézt nagyon eltérők a vélemények. Különös, hogy Rouget egy másik himnusához, melyet 1791-ben, az alkotmány kihirdetése alkalmából irt, nem maga készítette a dallamot, s hogy e dallam, mely Pleyel szerzeménye, épp ugy, mint a Marseillaise, később mégis neki tulajdonították. Sem a Courier de Strassburg, mely csak 1792. szeptember 4-én közli Rouget Harczját, az eredeti kiadás után, sem a Marseillaise tárczája, sem a különnyomat, mely a marseillei zászlóaj önkéntesei között, kik indulóban voltak Páris felé, kiosztatik, sem a strassburgi Affiches július 7-iken, sem Duchesne a p ó T r o m b i t á j a ugyanezen hó folytán, egyetlen egy szóval sem említi Rouget de l'Isle szerzőségét. Négy hónappal a Marseillaise feltűnése után, akkor, midőn már mindenütt éneklék Párisban, oly kevésbé emlegetik Rouget-t, hogy a népszerű

dallam szerzőjéül egy Allemand nevű zeneszerző is szerepel. A szöveg — írja a Chronique de Paris, Condorcet lapja, augusztus 27-én — Rougettól, a dallam Allemandtól való, s a Biron hadsereg számára készült. A foederáltak hozták Marseilleből, hol nagyon divatban volt.“

Igy terjedt a Marseillaise népszerűsége jó ideig, anélkül, hogy akár a szöveg, akár a dallam szerzőjével sokat törődtek volna. A Hadügyi osztály (Département de la guerre) szintén kinyomatja e himnust szeptemberben, Marche des Marseillais címen. De Rouget neve itt sem fordul elő. Midőn a Nemzeti Couvent szeptember 28-án elhatározta, hogy a Marseillaise az egész országban énekeltesse, azon diadalog ünneplésére, melyet a szabadság Savoyában aratott, e határozatban Rougetról egy szóval sem emlékezik.

Strassburgban ezalatt a közvélemény Rouget javára kezd fordulni. A Courier de Strassburg írja október 27-iken: „Ismeretes, hogy ama híres dal szövegét és zenéjét Strassburgban a mult tavasszal De Lille mérnök írta.“ Rouget időközben elküldi a himnust néhány ismerős zeneszerzőnek és barátjának, s egyik közülök, Grétry, bizonyosságot is tesz Mémoiresaiban, melyek 1797-ben láttak világot, a mű eredetisége és Rouget de l'Isle kettős szerzősége mellett.

Hivatalosan is megállapítják Rouget szerzőségét az 1795. július 14-iki és július 27-iki decretumok. Mind a kettő megörökíti Rouget de l'Isle nevét s elrendeli, hogy a marseilleiek himnusa a Nemzeti Couvent jegyzőkönyvébe és naplójába egész terjedelmében beiktattassék.

Maga Rouget, kinek tétovázó névtelensége mindjobban megerősíti föltevésünket, akkor már kilép a homályból s munkái gyűjteményében (1796) indirecte a himnus szerzőjének vallja magát, Horatius büszke szavait függeszte a Marseillaise elé: Exegi Monumentum aere perennius. Világos, kétségbevonhatlan bizonyosságot magától Rougettól csak egyet ismertnk: azt a jegyzést, mely munkái második gyűjteményében (1825), a Marseillaise alatt olvasható: „E dalnak szövegét és dallamát Strassburgban, a hadüzenetre következő éjszakán csináltam. april végén, 1792-ben.“ Ez a nyilatkozat, ugyszólván, ünneppélyes birtokba-vétele ama himnusnak, melyet egymásután Dalayrac, Paër, Gossec, Pleyel, Méhul és Allemand névelél fűztek össze, s melyet Rouget is darabig, gazdátlan jószágának tartott, míg a körülmények kezére nem játszták a tulajdonjogát.

Rouget halála után (1836) először Castil-Blaze veti fel a kérdést a Császári zeneakadémia történetében, hol Montesson operatérmeről emlékezik. Imbaultnak, Montessonné karmesterének állítása szerint, 1782-ben itt egy kis német áriát játsztak, s ebből lett tíz évvel később a Marseillaise. Ez ária szerzője az idősb Julien, máskép Navoigille, s mint Castil-Blaze egy másik művében megjegyzi, a Marseillaiselt eleinte Párisban többek közt Juliennek is tulajdonították.

Nem vagyunk hajlandók ez észrevételre különös súlyt helyezni, még ha teljesen megbizunk is Imbault objectivitásában és emlékező-tehetségében. Mégis ez észrevételnek több jelentősége van, mint a Gartenlaube oktalan praetentióinak, mely lap inkább a



tunk nyilatkozatokat. egészen másokat. — 1867. óta máskor is. (Ugy van!) a jobboldalon.) Kelleneit érintették a nemzetet akkor is, de nagy vesztést nem látott a nemzet. És hogy igazság volt, azt mutatta az eredmény, mert az utó nyilatkozatok elhangzottak következmény nélkül. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Bátran merek. t. ház. hivatkozni arra, hogy mióta ezen a helyen vagyok. minden törekvésem az volt, hogy a közös hadsereg és a nemzet közt a jó viszony fenntartandó, erősödjen. (Igaz! Ugy van!) a jobboldalon.)

Ennek természetesen két feltétele van. Az egyik az, hogy a közös hadsereg ne mondassék ki idegennek, miként többször történt (Helyeslés a jobboldalon.) a másik pedig az, hogy a hadseregnek intéző körrel ismerje el tetteit, hogy ezen hadsereg a monarchának a dualizmus alapján álló monarchiának hadserege. (Közbevitel a szélsőbaloldalon: De nem ismerik el.)

En azt gondolom t. ház, hogy éppen úgy, a mint egyeseknek, akár itt a ház kebleben tett nyilatkozatait, és legyenek azok bármily jeles férfiak, nem lehet mint a magyar nemzet érdekeit elismerni. (Helyeslés a jobboldalon.) és nem szabad azon nyilatkozatokat a nemzetet felelőssé tenni akarni: (Helyeslés a jobboldalon.) éppen úgy nem lehet és nem szabad a hadsereg igazi intéző körében nem tartó bármily magas állású férfiak nyilatkozatait úgy venni, mint a hadsereg intéző körének nyilatkozatait, mint olyanokat, amelyekkel a hadsereg szelleme megfontolttal szándékozik. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.)

En ragaszkodom ahhoz a mit helyes példának tartok, hogy semmi speciális esetet nem említsek. (Helyeslés a jobboldalon.) De hátör vagyok a t. ház elnöke hozzá, hogy 1881-ben a többség választásfelirataiban voltak érintve az akkor fenntartott egyes katonai kiállítások. Meltóztatnak emlékezni, akkor fenntartott az a bizonyos Lendl-féle ügy, a ki állítólag még az eskü különféle voltát fessegette.

A többségi felirat emellett megemlékezve kifejezte sajnálatát, elismerve, hogy az ilyeneket a közös hadseregnek, mint egészen betudni nem lehet és azaz végezze. hogy: „Nem hallgathatjuk el azonban, hogy merültek fel egyes sajnálatos esetek, melyek az utó évgyűlés megvezetését megakadályozták, meg vagyunk azonban afelől győződve, hogy Felcséged alkotmányos érdelete s a magyar nemzet legnagyobb részének józan, higgadt felhangja el fog enyészteni minden diáronomus törekvést, s katonát és polgárt egyaránt meg fog győzni azon alapigazsággal, miszerint a koronás király és a háza s annak alkotmánya iránti hűség egy és ugyanaz: hogy a ki egyk ellen vét, a másik ellen is vétést s hogy a trónt és az ország alkotmányát híven szolgálja csak együttesen lehet, mert ez a kettő egymástól elválna. (Helyeslés a jobboldalon.)

Thaly Kálmán: A hadsereg királyt nem ismer, csak császárt! (Zaj, mozgás.)

Tisza Kálmán: Azon felirat, mint méltóztatnak tudni, felesleges. (Zaj, mozgás.) a többség felirata lévén, az illető helyre feljött. De azon felirat vitatása alkalmából volt kötelességem egyesek kikérni a hadügyminiszter nyilatkozatait, közölni, hogy ő a nemzet és hadsereg közti jó viszony fenntartását, ápóását és a hadseregben azon irányzatot tartja helyesnek, és arra törekszik és fog törekedni mindenkör.

Már, t. ház, ilyen viszonyok közt, hisz akkor is közbeküldötték, hogy Lendl nem azt mondta, ily viszonyok közt, azt hiszem bármily súlyosak legyenek is az egyes nyilatkozatok, azokból vesztést jósolni, azokban vesztést látni meg nem lehet, mert ha így nyilatkozik a hadügyi kormány, akkor — miután feltenni nem is lehet és nem is szabad, hogy az, aki nemesek a hadseregre, hanem a monarchiának feje, másképp gondolkozzék, mint

akit azelőtt soha nem említett. Urnőjéit kérdésre vonatva, Luiza elpirult és bevallotta, hogy ismeretséget kötött és kihátas van magának gondatlan életet biztosítani.

Szerencsét kívántok neki, de egyúttal óva intették, hogy egy ismeretlen imádó iránt túlságosan bízalmal legyen. Luiza e tekintetben biztosítottak látszott lenni. Dicsékedett vele, hogy kedvese föltanító és jó anyagi viszonyok közt él; a házasságnak már most sem lenne semmi akadály, ha a vélogény annyja súlyosan meg nem betegedett volna.

Mindez nagyon meggyőzően hangzott és midőn Morgensterm né szobaleányát alkalmilag karongva látta sétálni a főtáncú ural, külseje ellen nem tudott semmi kifogást sem tenni. Meglehető magas növésű férfi volt, egészen fekete bőrt; fekete volt szeme is, sűrű szemöldökkel, fekete haja, fekete bajusza és majdnem képes feketének látszott számára borotvált arca. Széles karimájú fekete kalapot viselt és nyakig begombolt, testhez álló kabátja katonás külsőt kölcsönözött neki.

Válaszoltatd, mondá az asszony később mosolyogva szobaleányának, „kátsékiült erőteljes ember, a fia bizonyára nem fogják a fejére nőni.“

„Oh, csak olyannak látszik“, bizonyította Luiza, „alapjában véve a világ legjobb embere!“

A férj hálószobájában volt egy vaszekrény, mely a háztáncúhoz szükséges pénzt, az asszony magánvagyonának egy részét, a gyermekek által megszerzett nem jelentéktelen összegeket és egyéb nem üzleti bevételeket tartalmazta. Majdnem mindig volt benne egy pár ezer forint készpénz és gyakorta megtörtént, hogy a kulcsok a szekrény zárban maradtak. E hálószobát Luiza takarította, a kinek megbízhatóságában senki sem kételkedett. Közélt negy év óta leve a háznál, csaknem a földhöz tartozónak tekintették: pénz és értéket soha sem csuktak el előle és soha semmi sem vesztett el. Akárhányszor lett volna alkalma kisebb, nagyobb összegeket elfuttatni, de Luiza ezt soha sem használta fel.

(Folyt. köv.)

ahogy koronázása alkalmával magát kötelezte — akkor, azt hiszem, vesztéslől beszélni legalább is időelőtti.

A mi engem illet, t. képviselőház (Halljunk!) én szándékozom követni azt, a mit eddig is tettem: nem halgatni el rossz szót, ott, ahol azt tartom, hogy a hadsereg egyes tagjai részéről hiba történt, de nem róni fel a hibát az összes hadseregre, és másfelől védeni az intézményt mindaddig, míg az törvényen áll, mint törvényt mind azok ellen, a kik azt idegennek proclamálni, ellene gyűlölséget támasztani igyekeznek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Mig ebben az irányban két factor részéről, a melyek egy miniszterre nézve mindenben döntök, a korona és a törvényhozás többsége részéről támogatatom, fogom ezen irányt követni ezen a helyen. ha e támogatást valamikor, amit legalább az egyik factor részéről nem hiszek, elveszteném, követni fogom ezt az utat a másik oldalról.

Ez az a mit a képviselő urnak válaszul mondani akartam. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Apponyi Albert gr. a t. miniszterelnök ur mindenekelőtt más tételre viszi át a kérdést, mint a melyen én mozogtam. (Ugy van! balfelől.) A t. miniszterelnök ur beszél a katonasághoz tartozó egyes egyének kihágásairól, alárendelt egyének nyilatkozatairól, a polgárság és katonaság közti békes viszony fenntartásáról, a mi egészen más valami, mint a mire én kérdésemet nyilvánítottam, t. i. mérvadó körök részéről nyilvánulós teves közgyűlés tanok (Ugy van! balfelől.) és ezeknek megfelelő szellem terjesztése. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök válasza. Apponyi szerint, az interpellatio által jelzett irányban minden ténykedést megtagad és így nem veszi tudomásul a választ.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljunk!) Egyáltalában nem szándékozom a képviselő ural polemiába bocsátkozni. O maga eltért attól, amit mint helyes utat kijelölt. De tartozom először helyreigazítani szavaimat. Mert én nem beszéltem csak alutas közegekről, hanem megmondtam: „bármily magasan álló egyének legyenek is.“ És hivatkoztam arra, hogy igen hallottunk máskor is, hasonló állásukat még sokkal ellenkezőbb nyilatkozatokat, amelyekből, hogy ebből vesztést származott volna. Ez az egyik, amit constátáni tartozom. (Helyeslés a jobboldalon.) A másik: tagadom a t. képviselő ur állításával szemben, mintha én azt, amit ez irányban kötelességem megtenni, nem tettem volna meg eddig és nem akarnám tenni ezenül. Sőt én ennek éppen ellenkezőjét mondtam, de azt a képviselő ur és senki sem kívánhatja tőlem, hogy előre itt programmat adjak az egyes lépésekről. Az irányra vonatkozólag nyilatkozatom, azzal tartozom a háznak, tőbel nem. Kérem válaszat tudomásul venni. (Helyeslés a jobboldalon.)

A ház nagy többsége tudomásul veszi a választ.

Ezzel az ülést véget ért.

## VAROSI KÖZGYŰEK.

### Folytatólagos sorrendje

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1886. június 12-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben fölrveendő tárgyaknak:

1. A polgármester havi jelentése.
2. A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium intévénye, a városi gyámpéntzár 1885. évi állásáról felterjesztett mérleg felülvizsgálata tárgyában.
3. U. a., az Arad városi tiszti nyugdíjalapra ruházott 6000 forint névértékű egyesített államadóssági kötvény kikötmenyezetésének engedélyezése tárgyában.
4. Máramarosmegye közönségének átírta a megye alispánja, mint közbirtokossági elnök személye ellen és a megyei közállapotokról felhozott vádakkal szemben a törvényhatósági bizottság által elfoglalt álláspontot előtűntető határozat tudomásul vétele iránt.
5. Zolyommegye közönségének átírta a községi pénzkezelés ügyében az országgyűlés képviselőházzal intézett feliratuknak pártolása iránt.
6. Hajdúmegye közönsége közli a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium rendeletét a megyei kóutak kiegészítésre felveendő kölcsönök után esedékes bélyegilleték-mentesség iránt felterjesztett kérvényükre.
7. A tanács jelentése Gruber János és társainak zálogjogelvási engedély iránt beadott folyamandónya tárgyában.
8. A tanács jelentése, Gantner Mátysz gőrbetekezai 6. sz. telke utcauzovalának szabályozása tárgyában.
9. U. a., f. évi áprilishóna elő- és leírt állami adók után esedékes községi adók elő- és leírása iránt.
10. U. a., Wittmann Károly és társai kérvényére a záróra-szabályrendelet I. §-ának módosítása iránt.
11. U. a., Sehaner Lajos gyógyszerész kérvényére a Póltura-városrészben berendezett gyógyszerházának a Karolina-utca és radnai-út által határolt városrésztbe való áthelyeztetése iránt.
12. U. a., az ipariskolai bizottság átírta az ipariskolai kiadások fedezetére a városi pénztárból utalványozandó 356 ft tárgyában.
13. U. a., Nyíga Györgynek a vágóhid-utcazi 11. sz. a., Bojtor Demeterné az akác-utcazi 8. sz. a., Nagy Andrásnak a holt-máros-utcazi 14. sz. a., Szegfi Matildnak kószoru-utcazi 3. sz. a., Dengl Miklósnak füti 23. sz. a. telkén emelt új épületek községi adómentessége iránt.
14. Simon Gábor th. aljegyző kérvénye 4 heti szabadságigó engedélyezés iránt.
15. Özv. Sommer Béláné, szül. Bauer Terézia kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.
16. A tiszti nyugdíj-bizottság jelentése Krausz Károly városi kiadóknak nyug- és kegydíj iránt beadott kérvényére.
17. A gazdasági szék jelentése földék haszonbérbe adása iránt kitéző árverések eredményéről.
18. A gazdasági szék jelentése a külső

határbeli utaknak fedő anyaggal ellátása iránt kitéző árverések eredményéről.

19. A tanács jelentése az 1885. évi ut-fentartási és építési számadás, valamint az ugyanaz évi közmunkaerő és közmunkaalap miként történt felhasználását tárgyalólag.

Institoris Kálmán, főjegyző.

## Külföld.

**A görög ostromzárról** a „Times“ azt írja, hogy azt mindaddig fenn kell tartani, míg a kitűzött cél, t. i. Görögország legfegyverzése és az Európára háromható vesztély kútfejének elhárítása teljesen eléri. Európa azt kívánja, hogy a görög kormány bizottsága a fölös, hogy ragaszkodni fog azon politikához, melynek első nyilvánulása a legfegyverzési rendelet kibocsátása volt.

**A párisi gróf május 30-ikán megérkezett Párisba.**

**A francia trónkövetelő kiutatisására** vonatkozólag, a párisi „Temps“ csodalokozást fejezi ki, hogy ama zaj után, melyet a hercegek kiutatisására ügyben csaptak, nagyobb többség nem nyilatkozott a kiutatisás mellett. Az idézett lap megjegyzi, hogy a többség, úgy látszik, a caesarak és jacobinusk rendszerét akarja magévá tenni. Vegül így nyilatkozik: Mi semmit sem tehetünk, mert hisz ez a többség. De azt meg fogja a többség engedni, hogy előrelátásában és sikerében kételkedjünk.

A többi párisi hírlapok és a parlamenti körök nyilatkozatai oda mutatnak, hogy a hercegek kiutatisálásának kérdéséinkább a cabinet megbuktatása, mint a kiutatisás kérésztálvitele ezéljából vettetett föl. A kamara erre vonatkozó tárgyalásainak ki-menetelét illetőleg a véleményem elágozik.

## Legujabb posta.

**A francia trónpraetendensek** kiutatisásáról szóló törvényjavaslata vonatkozólag, a „France“ azt hiszi, hogy a többség és a kormány közt megegyezés fog létrejönni azon az alapon, hogy a kiutatisás csak az egyes ágakon leszármazó praetendensekre terjedjen ki.

A párisi gróf Euba utazott. A bonapartista igazgatók és hírlapírók május 30-án zárt ajtókat mögött congressust tartottak, s elhatározták, hogy kezdeményező bizottságot alakítsanak a honapartista ügy elősegítésére, Cassagnac a congressuson nem volt jelen.

Hir szerint, ha a hercegek kiutatisásáról szóló javaslatot a kamarák elfogadják, s Freycinet leköszön, utoda Göblt lesz.

**A moszkvai polgármester beszéde.** Az orosz sajtó nagy tetszéssel fogadta a moszkvai polgármester beszédét, melyben utalt arra, hogy a szent Szophián a kereszt ragyogjon a földhöz helyett, holott a sajtó sokkal több politikai érzéket árult volna el, ha azt emelte volna ki, hogy a czár a beszéd egy részére nem válaszolt, mi annyit jelent, hogy elítéli annak provocáló jellegét, mely ellentétben áll Oroszország békes politikájával. Még határozottabban elítélte a moszkvai polgármester nyilatkozatát a pétérvári Isaaktemplom egyik hitközsége, ki a koronázási évforduló alkalmával tartott szónoklatában hangsúlyozta, hogy a czár nem gondol bódításra, hanem a népjólét fejlesztésére. Miután minden hitközsöklatot a szent synodus elé kell terjeszteni, a fentebbi kijelentés úgy tekinthető, mint a moszkvai polgármester beszédekének közvetett desavouálása.

**A home-rule:** A Home-Rule-bill második olvasása fölött valószínűleg csütörtökön vagy pénteken fognak szavazni. A Chamberlain-esoport lehet, hogy tartózkodni fog a szavazástól, miáltal az elfogadás esélye többséggel biztosítva van. A kormány elleni azt állítják, hogy a bill halott s csak tisztességes temetésre vár.

## TÁVIRATOK.

**Tisza Kálmán Bécsben.**

Budapest, június 1. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) Tisza Kálmán miniszterelnök ma Bécsbe utazott. Utja kizárólag a petroleum-vám kérdésével áll összekötöttesben.

**Uj igazságügyi államtitkár.**

Budapest, június 1. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) Szentgyörgyi Imre helyére Tellezky István fog kinevezetni igazságügyi államtitkárrá.

## Előfizetési felhívás

„ARADI KÖZLÖNY“

csmiú politikai napi lapra; megjelen hétfőn és ünnepek utáni napokon is.

Negyedévre . . . . . 3 „ 3 „ 50  
Félévre . . . . . 6 „ 7 „ —  
Arad, 1886. évi májushóban.

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

## NAPTÁR.

Június 2. Szerda. Róm. kath. Erasmus. — Prof Ephraim. — Görög-orosz (május 21.) Szilárd. — Nap kel 4 ó. 6 p., nyug. 7 ó. 50 p.

Június 3. Az Arad városi tiszviselők jótékony-ozátó népnépene nyugdíj-alapja javára.

## HIREK.

### Arad és Vidéke.

**Az időről.** Végre valahára megjött a várva-várt eső. Tegnap délelőtt vidékeiről már több felől értesültünk esőzésekről, nálunk azonban még csak egy felhőcske sem volt s a meleg a déli órákban meghaladta a 30 Reamur-fokot. Estefelől azonban borulni kezdett, távolról villámok látszottak, s nemsokára megérte az eső s esett egy jó óráig, felüdtve a tikkasztó léget. Tíz óra tájban az eső elállt, meglehetősen kitisztult, van azonban remény, hogy az éjjel még ujra megered az eső, a mi bizony nagyon kívánatos lenne, mert különben az esőnek reggelre nyoma se lesz.

**Esküvő.** Halmay Andor tegnap vezette eltárhöz Sze és császár k y Helén ur-hölgyet, özv. Szecsansky Constantina urnő széles és művelt leányát. Nászszasszonyok Ottrubay Károlyné és Hann Alajosné urnők, nász-ügyök Ottrubay Károly és Hann Alajos. Koszorúshölgyek Masirievits Jelka és Hann Marika, fővőlejek Hann Lajos és ifj. Halmay Andor voltak. Hosszas és tartós boldogságot az uj párnak.

**Dr. Bonts Gyula.** Bonts Döme kir. tanácsos és közjegyző fia, az aradi társaskörök ismert és kedvelt tagja, szép tehetséggel fiatal ember, kitől lapunk is közölt már néhány cikket, mint értesülünk, tegnap letette az ügyvédi vizsgát s most már mint ügyvéd tér vissza Aradra a fővárosból, hol néhány hónapot töltött tanulmányai czéljából.

**Az Arad városi tiszti nyugdíjalap** gyarapítására f. évi június 3-án tartandó tánczestélyi helyeti jegyeinek elárúsítása alkalmával felülírtettek: Traylter Antal ur. Széchenyi-művelőmunka részvénytársaság igazgatója 8-8 ftot; Wanitsk Ferencz ur. özv. Purgly Jánosné urnő 5-5 ftot; Feichtinger Miksa. m. kir. dohánynev. felügyelő ur. Aradi lovasuti igazgatója. Rosenthal Jakab. Tagányi István urak 3-3 ftot; Kohn Jakab, Inkei Emil. Róza Géza urak 1-1 forintot. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a tánczvigalmon a közönség semminemű zsarolásnak kitve nem lesz. A hölgyek asztalnál fognak árulni s csak az veszt viragot, a ki akar, a tombolajegyek is ilyen módon fognak értékesitetni.

**Egy ifju öngyilkossága** ezim alatt lapunk tegnapi számában közölt hírhükké-nyabban a következő részleteket adjuk: Fischek Miklós, ki két év óta jár a vásárhelyi főgymnáziumba, forró szerelemre gyuladt egy ottani fiatal ur leányka, a 16 éves Meisner Jolán iránt, ki teljesen árva lévén Draskovic Arpad városi tanácsos gyám-sága alatt egyik nagynénjénél nevelkedett. A leányka, korához kepest kifejelet, gyönyörű jelenség volt, nem esoda, ha az ifju tanuló szive egész hevével vonzódtott hozzá. (Gyakran ellátogatót a családhoz, hol a leányka lakott és szivesen látták körükben a jó modoru fiatal embert. Fischer Miklósnak azonban, mikor már a család látta, hogy komolyabbá kezd a viszony fejlődni, tudtára adták, hogy ő még nagyon is fiatal, állás nélküli ember ki nem számíthat arra, hogy a leány kezét megkapja. A fiatal ember e fölött nagyon elkésereedett, s minthogy később a házól is eltiltották, és hallotta, hogy kedvesének kerőri akadákat, elhatározta, hogy véget vett az életének, s egyszersmind a leányt is megöli. F. hó 29-én este bement az udvarra s a tornácraon megvárta, míg a leány kijön. Mikor kijött, Fischer Miklós mellé ugrott s egy revolver lövéssel leterítette. A szép gyermek rögtön szörnyen halt. A fiatal gyilkos ekkor egy második lövéssel a saját halántékába lőtt s ott rogyott le holtan ártatlan áldozatának tetemére. A halottakat a rendőrség körházba szállíttatta. Fischeruél több levelet találtak. Irta a szüleinek, a főgymn. igazgatónak, a gyámának s egyet az általa meggyilkolt leánynak is. Ugy látszik számított arra, hogy az meg életben is maradt, vagy csak a végső pillanatokban érlelődt meg benne azon elhatározás, hogy a leányt is megöli. Erre enged következtetni egy másik versió, mely szerint a véztes tettet megelőzőleg meg egy felőrával a lehető legvigyabban sétált karon fogva, együtt mentek haza s szívesen bucsuztetel után elváltak, de a fátalembert kívülről lészte a leányt, hogy nem jön-e vissza? S nem hiába. Mert az néhány percz múltán az udvarra kijött; a fiatal ember a kapun az udvarra rontott; a leány semmi rosszat nem sejtve, nyugodtan bevarta, a hol ő minden szó nélkül a leányra és önmagára lőtt, s rögtön meghalt.

**Tombola.** A tiszviselői nyugdíjalap javára június 3-án rendezendő népnépeu alkalmára következő tombolatárgyak kúldettek be ujlak: Dorka Anna k. a. tól 1 hamutartó, 1 asztalkendőgyűrű, 1 eszesze. Zóbel Józsa k. a. tól 1 hamutartó. Pelcz Róza k. a. tól 1 üveg pohár. Kozma Jolán és Irén k. a. tól 1 virágtartó, 1 szivartartó. Kornos Sándortól 2 diszpolár. Spitz Sarolta k. a. tól 1 bonbonier. Ring Irén k. a. tól 1 szobor. Csató Jolán k. a. tól 1 levelnehezék. Bohm Mari k. a. tól 1 ivópohár, 1 virágpohár. Takacs Mariska k. a. tól 2 kis pohár. Weim Anna k. a. tól 1 virágtartó virággal. Buchbaum Emma k. a. tól 1 pénz-tárcza, 1 fógpiszkáló, 1 broche. Lázár Fanny k. a. tól 1 pohár. Kesztöcs Emma k. a. tól 6 kis habatkovér és 1 kis vasaló. Külay Etelka k. a. tól 1 nagy babu. Mézeskálcsiöbél, Schwarcz Ilka k. a. tól 2 tojás, 1 baba, mézeskálcsiöbél, Schwarcz Ilka k. a. tól 2 tojás, 1 baba, konyhadény. Erbenkert Gizella 4 drb. feketékáves-eszesze tányérral. Domokly Maria k. a. tól 1 pálinkapohár tálcával. Gyorgyevits Mariska k. a. tól 1 pentzár, 1 eszesze tányérral. Steiger Hermin k. a. tól 1 virágtartó. Melis Luiza k. a. tól aranylal-tartó. Hayden Mari k. a. tól 1 hamutartó 1 bájó, 1 üveg illatszert. Ohlidal Anna k. a. tól 1 üvegájtás. Gyurkovits Mari urhölgytel Csók (könyv). Feichtinger Henriette és Tomai-tól 1 gyufatartó 2 szivartartó, 6 üvegájtás.

**Tánczrendező bizottság.** Az aradi tiszti nyugdíjalap javára f. hó 3-án rendezendő tánczvigalomba, a tánczrendező bizottság a következőleg alakították: Aknay Andor, Bálkányi Dezős, Balázs István, Dániel Endre, Egartner Lajos, dr. Istvánffy Dezős, Konschitzky József, dr. Prieglt István, Simon Akos, Tolnay János, Weiss Márk, Léviczky Tibor, Kovács Vincze, Schrödt György, Vlacsil Károly.

**Közöltté sikasztó.** A budapesti rendőrség meg májushó 22-én távirati uton kereste meg Aradváros kapitányi hivatalát, hogy Neumann Armin, ki egyik budapesti intézmény 674 forint elikkasztása után megszökött, s állítólag Aradon tartózkodik, tartóztassa le. A rendőrség azonban szorgos pihatólások daczára sem tudta a sikasztót fel-fedezni, valószínű, hogy másfelé vette útját.

**Talált zálogjegyek.** Az aradi állomásnál valaki egy 50 forintól szóló zálogjegyet talált, mely a rendőrségnél van letéve, hol tulajdonosa kellő igazolás mellett átvetheti.

**Több esze van mint az előjáróság.** Szabó Öndör feketegyarmati földes gazda, pár év óta azt vette szokásba, hogy minden öszön hozzácszántott egy darabkát a magához a szomszédok földjébe. A szomszédok azonban a mult öszön rájöttek a turpisságra, s panaszt emeltek Szabó uram ellen az előjáróságnál. Az előjáróság összeült, s elhatározta, hogy felméri Szabó földjét, s ezután szolgáltatnak igazságot. Ki is mentek a szántóföldre lánczszal, foganatosítani a felmérést. Szabó uram azonban fejtszével állott a mérésnek ellent, kijelentvén, hogy ha valaki átlépi az ő földje borozdáját, menten szörnyü halállal hal meg. Az előjárók megretteven álltak, a vesztélyes borozda előtt, pár pillanatra, mig végre biró uram hősies elszántással állt a határt. A dolognak menten meg is adta az arát, mert a gazda kútszkolta őt a földről, kijelentvén, hogy neki több esze van, mint az egész előjáróságnak. Biró uram e szavakat szörnyen szivére vette, ott hagyta a dühögő embert s hazamentvén, feljelentést tették ellene a törvénszéknel, hatóság elleni ezészak miatt. Az ügyben tegnap volt a vég-tárgyalás. Megje ent az egész előjáróság, élönk a biróval, ott volt a vádott Szabó Sándor is. Az előjárók kijelentették, hogy nem kívánnak megbüntetni Szabót, de azt csak nem lehet megköcsajítani, hogy neki több esze van az előjáróságnál. Szabó azzal védekezett, hogy ő jogos téren állott, mert még az öreg apja sem szántott máskülönben, mint ő. Jogait az általa szántott földhöz térkappal is igazolta, s így, miután az előjáróságnak joga nem volt Szabó földjére menni, a törvénszék őt felmentette a hatóság elleni erőszak vádjáól.

**Üdvözöl felirat az igazsággyűminisz-ternek.** Temesvári város törvényhatósági bizottsága, május hó 31-én tartott rendes közgyűlésében, egyhangulag elhatározta, hogy Fabinyi Teophil igazsággyűminiszterhez üdvözöl feliratot intézend.

**Nyírái mulatság Kurlicson.** A kur-tiesi vörös-kereszt fiók-egylet f. év június hó 21-én az egylet javára, a kur-tiesi kiserdőben nyári mulatságot rendez. Rendezők: Gróf Almásy Imre, Buday Péter, Ben-jamin Lajos, Buchta Ágost, Boksán Xaver, Farago Gyula, Fejér Domonkos, Friebsch Miklós, Moravék Elemér, Sármezey Arpad, Schmitt József, Szikszay Lajos, ifj. Takács Sándor, Vörös Hador. — A mulatságon az aradi első zenekar fog játszani. Az Arad felől érkező déli és esteli vonatnál kellő számu fogatok a közönség rendelkezésére fognak állani. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság fedett helyiségben fog megtartanni. Jó étekek és italokról gondoskodva leend. Jegyek előre válthatók Aradon Réthy L. és fia uraknál és a mulatság napján a pénztár-nál. Belépti-jegyek ára: családjegy 3 ft. személyjegy 1 ft. Felülízetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kez-dete d. u. 5 órakor.

**A „Fehér Kereszt.“** Pohl Károly által újonnan berendezett éttermei és nyári helyiségei tegnap este nyitattak meg. A megnyitás a közbejött eső miatt nem sikerült, úgy, a mint tervezve volt, mert a közönség a kerti helyiségek az éttermekbe szorult. A megnyitás katonazene mellett volt.

**Hatóság elleni erőszakok valódva** állott a törvénszék előtt Bláz s a Gyorgye brusztri Jakos. Az illető atyafi adóhátalékban volt pár forinttal, s emiatt lefoglaltak egy szép bor-juját, a mely legkedvesebb jószág volt. Mindenne képest lett volna, hogy e szép állatot el ne veszítse, tón meg a tartozást kifizetni is. Az előjáróság azonban az akaratot nem tartotta eléggének az üdösségre, a mikor már megunták a várakozást, elfogták a borjút, mikor jött a legelőrl, s behajtották a halmagy vásárra, hogy ott elárverezzék. Bláz felesége azonban kiválította a borjút, s hazavitte a ferjnek. Ez, mikor a dolgot megtudta, egy nyilatkozott, hogy csak lett volna 6 ott, mind agyonütötte volna őket, t. i. az előjárókat. E miatt aztán az előjárók, mikor fölökbe került a dol-g, feljelentették Bláz Gyorgyet a törvénszéknel. Az azonban nem látván a dolgonban hatóság elleni erőszakot, vádoltat felmentette.

**Térzene.** Weitner József kávéháza előtt, ma este a helybeli gyermekzenekar fog játszani.

**Nyilvános köszönet.** Hatváni Deutsch Bernát tegnap városunkban időzvén, ismét jótékony-ságra használta fel ezen alkalmat. Ugyanis az „Aradi első betegsegélyző és temetkezési egyet“nek száz forintot adományozott, mely összeg nevezett egyetnek menházalapjához utalványoztatott. A nagylelkü adományért e helyen is köszönetet mond a e g y l e t n e l n e k e g.

**Kimutatása az aradmegyei közkörház beteg-forgalmának 1886. évi májushónapban Nevezetesen:** Kórházi beteg maradt a mult hórlól 90 ft, 63 nő; e hóban felvételtet apó-lásra 126 ft, 62 nő; összesen ápolottat 211 ft, 125 nő. Ezek közül elbocsátottat: gyó-gyulva 92 ft, 38 nő; javulva 20 ft, 15 nő; gyógyulathal — fi, 2 nő; meghalt 16 ft, 12 nő; Összes fogyatkozás: 128 ft, 67 nő. Maradt ápolás alatt: 88 ft, 58 nő. Összesen 146. Ápolási napok száma: 5478.

**A trachoma Makón.** Multkori közle-ményünk kiegészítésül közöljük meg a kö-verkező szomoruan hangzó tudósítást: Alig hihető, hogy az ország bármely helyen a tra-choma, ez a veszedelmes szembetegség, oly-

